

M. HAMZIĆ, *Krstenje Kristovo*. Dubrovnik, Knežev dvor

Oltenu (1979–82) u Švicarskoj te niz obiteljskih kuća u Francuskoj, Švedskoj, Švicarskoj i na Srednjem Istoku. Samostalno izlagao u Stockholmu (1981) i Chamu u Švicarskoj (1982).

J. M. M.

HAMEL, obitelj bravara u XIX. i XX. st. *Andrija* je oko 1820. u Zagrebu osnovao bravarsku radionicu. Njegov sin *Juraj* izrađivao je umjetnički kovano željezo u pov. stilovima za palače (Zrinjski trg 3, Ilica 5 i vila Weiss na Prekrižju u Zagrebu, portal za park dvorca u Oroslavju, kovani pozlaćeni lusteri za katedralu u Zagrebu); izlagao na izložbama u Budimpešti 1885. i 1896. i u Parizu 1900. Jurjev sin *Dragutin* učio je zanat (1888–92) na Obrtnoj školi u Zagrebu i u obiteljskoj radionici. Izradio je portal dvorca u Kerestincu, vile na Dubravkinu putu 1 u Zagrebu, portal na ulazu u park bolnice u Vrapču. Obitelj H. zatvorila je radionicu 1975.

L. D.

HAMERLIĆ, Fridrik, slikar (? – Karlovac, 1860). Došao u Karlovac 1836. i tu ostao do kraja života. Slikao je oltarne slike za franjevačku crkvu u Karlovcu. Od 1836. bio je učitelj V. Karasu, koji mu je bio pomoćnik do svog putovanja u Italiju 1839. Bavio se i zidnim slikarstvom; oslikao je svetište Sv. Marije Snježne u Kamenskom (*Raspeće, Uznesenje Marijino, Posvećenje snijega*) koja je potpuno srušena 5. X. 1991.

LIT.: I. Maroević, Fridrik Hamerlić u Kamenskom, u knjizi: Kamensko, Zagreb 1973. — A. Simić-Bulat, Slikarstvo u Karlovcu devetnaestoga stoljeća (katalog), Karlovac 1978, str. 9, 19.

R.

HAMMER, Berislav, slikar (Drniš, 11. VIII. 1906 — 2. V. 1991). Pohadao Srednju obrtničku školu u Splitu (1923–26), gdje slikarstvo uči kod E. Vidovića. U ranijem razdoblju slika u akvarelu mrtve prirode, maske i portrete, poslije se opredjeljuje za krajolik (*Kuća s visokim dimnjacima, Seosko dvorište*). Oko 1970. počinje slikati veće kompozicije u ulju. Samostalno je izlagao u Drnišu i Kninu.

HAMZIĆ, Antun, vezilac (Ston, druga pol. XV. st. — oko 1536). Brat slikara M. Hamzića. Spominje se 1502. kao majstor i vojnik-najamnik u Stonu. God. 1504. sklopio je ugovor da će načiniti plašt s vezenom kukuljicom a 1507. da će izvesti križeve na novoj planiti i plaštu za dubrovačku stolnu crkvu. God. 1512. obvezuje se izvesti plašt s deset svetaca i kukuljicu, a 1515. veze planitu za crkvu Sv. Vlahu, potom za dominikanski i franjevački samostan. Vjerojatno je vezove radio prema crtežima svojega brata. Pripisuje mu se planita s vezenim svetačkim likovima u franjevačkom samostanu u Dubrovniku, a možda je njegovo djelo i plašt s kukuljicom ukrašen vezenim rubom sa svecima iz samostana Sv. Klare.

LIT.: N. Bezić-Božanić, Prilog dubrovačkom umjetničkom vezivu XVI. stoljeća, Prilozi — Dalmacija, 1962.

N. B. B.

HAMZIĆ, Mihajlo, dubrovački slikar (Ston, ? — Dubrovnik, 1518). Spominje se prvi put u dokumentu iz 1509. u kojemu Vijeće umoljenih

prihvaća njegovu sliku Sv. Ivana Krstitelja za Knežev dvor. Ta slika nastaje nakon Hamzićeva boravka u Italiji, gdje je učio slikarstvo kod A. Mantegna. Nedugo potom prihvaća namještenje u dubrovačkoj carinarnici. U svoju radionicu dovodi 1512. slikara Piera Giovannijeva iz Venecije i Dubrovčanina Vlahu Nikolina, a iste godine sklapa ugovor za izradu triptiha Sv. Nikole za obitelj Lukarević u dominikanskoj crkvi. Brojni dokumenti govore o njegovim trgovačkim poslovima, putovanju u Italiju, dugovima, zapljenama i izgonu iz grada. O umjetničkom djelovanju svjedoči dokument iz 1515. u kojemu se spominje davanje tromjesečnoga »salvakondakta« slikaru da bi slikao za katedralu. God. 1518. zajedno s P. Giovannijevim dobiva zadatak da završi poliptih za oltar Sv. Josipa u katedrali (koji je započeo N. Božidarević), ali ga u radu prekida smrt.

Poznate su samo dvije njegove slike: *Krstenje Kristovo* u Kneževu dvoru i Lukarevićev *Triptih Sv. Nikole* u dominikanskoj crkvi. *Krstenje Kristovo* može se smatrati Hamzićevim djelom upravo zbog mantegneskih značajki. Na slici polukružna oblika H. je postavio koštunjavoga Krista i asketski mršavoga Ivana Krstitelja u prvi plan sa širokim stjenovitim krajolikom i slikanim u gradacijama smeđih i zelenkastih tonova, s vrsnim poznavanjem zračne perspektive. U ozbiljan i strogo zamišljen krajolik H. unosi lirske akcente i pomalo naivne slikovite pojedinosti (ptice, jelen).

Triptih u samostanu dominikanaca sa Sv. Nikolom u sredini te Sv. Ivanom Krstiteljem i Sv. Stjepanom, odnosno Sv. Magdalenom i Sv. Markom na bočnim stranama odaje izrazitije majstorove sklonosti prema kolorističkome izričaju. Dok je središnji monumentalni i plastički riješen lik Sv. Nikole u svojoj statičnosti donekle arhajski koncipiran i postavljen na postament u niši poput kipa, bočne su figuralne grupe slobodnije razmještene u prostoru i imaju živa i produhovljena lica. Uspjeli koloristički odnosi, naglašeni kontrasti i ritmovi boja nadahnuti su venec. slikarstvom, a jaki plastični volumeni ukazuju na utjecaj A. Mantegna.

Hamzićevo djelo označava završetak procvata staroga dubrovačkoga slikarstva i početak opadanja njegovih vrijednosti.

LIT.: K. Kovač, Nicolaus Ragusinus und seine Zeit, Beiblatt zum Jahrbuch CC, 1917. — Lj. Karaman, Stari dubrovački slikari, HR, 1943, 3. — J. Tadić, Grada. — F. Kesterčanek, O Mihajlu Hamziću i ostalim slikarima XVI. stoljeća u Dubrovniku, Prilozi — Dalmacija, 1962. — V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963. — K. Prijatelj, Dubrovačko slikarstvo XV–XVI. stoljeća, Zagreb 1968. — V. Marković, Slikarstvo, u katalogu: Zlatno doba Dubrovnika, Zagreb 1987.

K. Plj.

HAN, Verena (rođena Manč), povjesničarka umjetnosti (Vukovar, 4. IX. 1912 — Beograd, 4. XII. 1993). Diplomirala u Zagrebu, doktorirala u Beogradu 1956. God. 1936–41. bila je lik. kritičarka zagrebačkoga dnevnika »Obzor«, od 1945. kustosica Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu; od 1947. djelovala u Beogradu.

BIBL.: *Pedest godina borbe za umjetnost*, Hrvatski Zagreb, 1940; *Razvoj zbirki i muzeja od XIII—XIX vijeka na teritoriju Jugoslavije*, Tkalčićev zbornik, II, Zagreb 1958; *Arhivska građa o staklu i staklarstvu u Dubrovniku (XIV—XVI)*, Beograd 1979; *Tri veka dubrovačkog staklarstva (XIV—XVI vek)*, Beograd 1981.

HANGYA (Handa), Andrija (Andraš), slikar (Stara Moravica, Banat, 14. IV. 1912 — London, 25. I. 1989). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1948 (Lj. Babić). Realistički slika i crta ratne prizore i likove partizana, pejzaže i portrete. Kao član LIKUM-a i ULUH-a izlagao na skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu, a samostalno u Londonu (1962) i Subotici (1964, 1966).

LIT.: *M. Dejanović*, Andraš Handa, Subotičke novine, 23. X. 1964.

HANZEN (Hansen), Vasiljević Aleksej, ruski slikar i grafičar švedskoga podrijetla (Odesa, 2. II. 1876 — Dubrovnik, 19. X. 1937). Slikarstvo učio kod I. K. Ajvazovskog (djed po majci), a potom u Münchenu, Berlinu i Dresdenu. U Parizu izlagao 1901 — 12. u Salonu francuskih umjetnika. Bio je slikar rus. ratne mornarice (od 1910). Od 1920. živio u Dubrovniku; radio marine i pejzaže u ulju, akvarelu, pastelu i bakrorezu. Samostalno izlagao u Zagrebu, Beogradu, Osijeku, Subotici.

LIT.: *Lj. Babić*, Izložba Hanzenovih slika u Zagrebu, Obzor, 1921, 277. — *M. Katić*, Posljednja izložba A. Hansena. Udovica Hansen govori o svom mužu umjetniku, Novosti, 1938, 315, str. 10.

HANŽEK, Zlatko, arhitekt (Zagreb, 29. III. 1953). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1977. Važnija su mu izvedena djela: stambeno naselje »A. Hebrang«, blok 6 (1981—86) i blok 7 (1991) u Slavonskome Brodu (s T. Galijaševićem i M. Jošićem), ACY marina u Milni (1983, s V. Bužančićem), kongresna dvorana hotela »Istra« na

Brijunima (1986/87) te stambeno-poslovne zgrade u Petrinjskoj ul. 59 i Vlaškoj ul. 79 u Zagrebu (1992, s T. Galijaševićem i M. Jošićem). Sudjelovao je na natječajima za Nacionalnu i sveučilišnu biblioteku u Zagrebu (1978, s M. Jošićem), blok Centar II u Osijeku (1985, I. nagrada, s T. Galijaševićem i M. Jošićem).

LIT.: *T. Odak*, Pregled stambene arhitekture u Hrvatskoj, Arhitektura 1989—91, 208—210. — *V. Mimica*, Povratak stvarima, ibid.

HANŽEKOVIĆ, Mato, književnik (Požega, 31. VIII. 1884 — Zagreb, 12. VIII. 1955). Završio studij prava u Zagrebu 1911, potom je bio odvjetnik i sudac a od 1927. potpuno se posvetio književnom i publicističkom radu. Osim romana, novela, književnih i kazališnih kritika, objavljivao je i lik. prikaze u periodicima »Danica« (1932—37), »Gospodarstvo« (1943—45) i dr.

BIBL.: *Razvitak staro-hrvatske umjetnosti*, Hrvatski narodni glas, 1928, 8 i 9; *Izložba Zemlje*, Hrvatska revija, 1931, 10; *Pedestogodišnjica umjetnika Ive Kerdića*, Zora, 1931, 35; *Hrvatska umjetnost i Ivan Meštrović*, Danica, 1932, 36; *Starohrvatska arhitektonska umjetnost i crkva Sv. Blaža u Zagrebu*, Danica, 1933, 71; *Jedan tihi jubilej. 50-godišnjica prvog izlaganja R. Auera*, Gospodarstvo, 1944, 149.

HANŽEVAČKI, Marija, povjesničarka umjetnosti (Lekenik, 3. VII. 1912 — blizu Lekenika, 17. III. 1944). Studij povijesti umjetnosti završila 1938. u Zagrebu. Lik. kritike objavljivala u tjedniku »Nova riječ« (pod oznakom *He-ma*). God. 1941—44. bila je kustos Muzeja grada Zagreba.

LIT.: *Z. Munk*, Marija Hanževački, Iz starog i novog Zagreba, I, Zagreb 1957.

HARAMBAŠIĆ, Žarko, pisac (Nova Gradiška, 3. III. 1904 — Zagreb, 11. III. 1971). Bio je novinar u poduzeću Tipografija (1929—45) i urednik časopisa »Dječja umjetnost« (1943—45). Pisao je pjesme, putopise,

M. HAMZIĆ, *Triptih Sv. Nikole*. Dubrovnik, dominikanska crkva

